

איוסור אכילת חנף

¹שמות י"ג, פסוקים ט"ו וי"ט, ורש"י ד"ה כי כד אכיל

פאכילת חנף או שאור בפסח חייב כרת - ושאור אינן נאכל אלא מחנף ציסות אחרות

²שמות י"ג, ט

פתורה חזרה שוב על איוסור אכילת חנף

³פסחים דף כ"א ע"ב, אחר חזקיה ... פיתר אכילתו, ורש"י דא יאכיל

חנף בפסח אסור על הפנאף אביל אין כרת על הפנאף

⁴דברים ט"ז, א-ט

כאן פזירא פתורה על אכילת חנף עם שחית קרבן פסח דפיין בין פערביס על ארב פסח. למעשה נחלקו הפנאים באיוסור אכילת חנף בערב פסח -

⁵פסחים דף כ"ח ע"א בסוף, דתנא חנף ... כד שבעה ורש"י

שיטת ר' יהודה שיש לאו אכילת חנף ופנאף בע"פ אחר חלות וכן על אכילת חנף שער עליו הפסח (ברשות ישראל). לר"ש אין לאו בע"פ ולדאחר הפסח אפי' באכילת - ולשני פסח חנף בפסח אסור בפנאף, ולר"פ על חנף בפסח מותר בפנאף.

⁶ע"ב, ומנן לאכילת חנף ... אינן בבל תאכיל חנף

לפי ר' יהודה, לבל תאכיל מוסב על, וזבחת, ואילו לפי ר"ש מוסב על, שבעת ימים. ואדיין לא ראינן בדברי ר' יהודה ריבוי לאיוסור הפנאף קודם זמן -

⁷תוס' ע"ב דף וד' ע"ב זמן

לא יאכיל עלה סבל איוסור אכילת שיש בחנף הפנאף בכלל. ויזא דר"י בע"פ אחר חלות אסור מפ"ת ליענות ולאכילת חנף - אביל אין כרת, ולר"ש לכאורה מותר -

⁸תוס' ע"ב דף ר"ב שמעון, ולמעלה, ואז ... מתשבתו, ומע"ב ... לרבי שמעון

עם ר"ש מודה דאסור לאכילת חנף בע"פ אחר חלות שאנן מלוים לבשרו שנאמר (שמות י"ב ט"ו), אך ביום הראשון תשבתו ודרשין במ"א (פסחים פ' ע"א) דאיי"ב בערב פסח - אביל מותר לר"ש ליענות מנאן כשמצאנו. ואי"כ לכ"ע אסור לאכילת חנף בע"פ אחר חלות מפ"ת - לר"י גם לוקין ואסור בפנאף. לר"ש אין לוקין ומותר בפנאף מפ"ת. ופנה ר"י ור"ש נחלקים גם בחנף שער עליו הפסח ושם פרי קי"ל כר"ש שמפ"ת אינן אסור - ומחילא פ"י ז"ר לרבות הפלכה כר"ש גם בע"פ -

⁹רמב"ם פרק א' חנף ומילה העכ"ח והש"ת פראב"ד

רמב"ם כר"י, וראב"ד כר"ש

¹⁰ש"ע א"ח סי' תמ"ט סעיף א', ... בפנאף מ"ב ס"ק א', ... דע"ב פל"ה ושע"ב אות א'

פזר"א פסק כרמב"ם, וכל זה מפ"ת, ומדרבנן -

¹¹פסחים דף י"א ע"ב במשנה, ר"מ אומר ... ותולין כל חמס ושורפין בתחלת שש ורש"י

חז"ל זכרו קודם חלות שמא יאכיל - לר"מ אסור אכילתו ופנאף מתחלת שש ששית אחר פנף דפיין שש קודם חלות, לר"י אסור אכילתו לבד שש פנף ששית.

¹²ש"ע א"ח סי' תמ"ט סעיף א', ואסורו חכמים ... חלות, ומ"ב ס"ק ח', ט

לדעה א' אסור מבי' שעות זמנות קודם חלות - לב"ח שליש פיוס מצלות ואז זכאת הפכובים, עלבוס מפנף ואז שקיפה, ועד ע"ב ב' ע"ב ב' שעות על פשון לפנ חלות, ציקר פד"ן כדעה א' וכלבוס, יש לפחח"ל לב"ח, ובשעת פדחק אפשר לסמוך אדעה ב' ואדיין למכור פחח"ל דאילו אחר זמן איוסור הפנאף אין פחח"ל נקרא ברשותו כדי למכור.

ביאור חנף

פתורה פחמ'רפ בחמף באופן שטא מ'נין בכל סאר מאכלות פאסורות-

1 שנת י"ג, ז' י"ב, י"א וי"ג, י"ד

און חייבים לרשבות את פחמף מרשותינן אז שטא יראפ ולא ימלא

2 שנה ריש פסחים... לאור פנ'ר, ורש"י ד"ר בודקין

רש"י פירש שברדיקה במשנה באפ כדי לבאר את פחמף מפנ' איסורי, בל יראפ ובל ימלא'

3 פסחים דף ז' ע"ב, דבדיקת חמף מדרבנן... ס"ג ל'פ', ורש"י ד"ר בביאוד בעלמא

כאן כתב רש"י שמפ'ת אין ז'ורק בבדיקה וביאור, וביאוד בלב בלבד ד'ט' ש'אמר, תשביתו - שפוא בשבתה בלב

4 תוס' שם דף ב' ע"א ד"ר אור לארבעה עשר... לאכיל'ו

פתוס' פירש שברדיקה וביאור פן מתקנת חז"ל כדי שטא נבא לאכיל את פחמף שברשותן אחרי ביאוד.

דברי רש"י צ"ד קשים-

5 ר"ן ריש פסחים ד"ר אדא כק פוא, ... מן פאולס', ולפיכך... לאכיל'ו

פנ' פ' מן פתורה אפער דקיים תשביתו בין ע"י ביאוד בלב ובין ע"י בדיקה וביאור, ותקנן חז"ל דקיים את פמ'לו ע"י ביאור דוקא - דרש"י מחשש שאין פביאוד בלב שטא, ולתוס' מחשש אכיל'ו אחרי פביאוד

ופנ', במשנה ראינן שפמ'לו דבדוק את פחמף זמנא, אור לארבעה עשר - ג'ט'ו ש' ערב פסח. פנ' ש'אמר וביאוד למה בודקים בליל'ו ופנ' אין פחמף איסור באכיל'ו אז חלות פיום בארבעה עשר מדאורייתא (ושעתים לפני חלות מדרבנן)-

6 פסחים דף ז' ע"א, ונבדוק בשית... לבדיקה, ורש"י

חז"ל תקנן לבדוק את פחמף בליל'ו מפנ' שאז כולם נמלאים בבית, ואור פנ' יותר חזק אז מביאם ופבדיקה פנ' חייבת לפיות לאור פנ' דוקא.

7 שם ב'ט', פנ' אב"י... מנ'ו, ורש"י

איסור **לפתח'ל** דלמ'וד בליל'ו בדיקת חמף אז ש'בדוק - פנ' פתח'ל אי"ז לרפסיק.

ופנ', פנ' ריש פסחים מאריכה בלשון, אור' לארבעה עשר כשפכונא פיא דליל'ו ארבעה עשר - ובריתא ששע בביתו של פמ'לו מפורש, ליל'ו ארבעה עשר - ומסקנת פנ' פיא ש'אור' פוא, ליל'ו פנ' -

8 פנ'אור פקטן ריש פסחים סוף ד"ר סו'טא, ותנא דמתנ'... ופשטת פראב"ד... קרא ליל'ו

בפנ' מ'ר'ו דלפסביר למה תנא דבריתא דא פקפ'ד אז ליל'ו מצל'א - פנ' שאין קפידא בליל'ו מצל'א אלא בפתח'ל פמסכתא, ותנא דב' פמ'לו פתח'ל בדברים אחרים, פראב"ד חולק עליו וסובר שפכונא ב'אור' פיא לתחלת פליל'ו כשצ"דן דא חשכא דלמ'ר:

9 ש"ע אור"ח סי' תל"א סעי' ב' ורמ"א

פנ'אור חש' לשיטת פראב"ד שציקר פמ'לו פיא בתחלת פליל'ו ולכן חייב לרפסיק מ'ד אפילו אס פתח'ל בפיתר - וכו', לפי פשוט מ' שצוסק במלכותו מפוקר מותר לו לרש"י במלכותו אפילו אחרי חשיכה וכש'אמר יחזור לביתו ויבדוק, אב'ל לפ' פנ'אור חייב לרפסיק ולבדוק בתחלת פליל'ו.

10 מ"ב שם ס"ק ח'

מאריב ב'ביאור זמנא קודמת לבדיקת חמף, אב'ל ביחיד מסתפק פנ' - ולפי פק יעקב ע' מאריב ביחידות קודמת לבדיקה מדין תדיר ושאינן תדיר.

11 פסחים דף ו' ע"א, ופנ' רב יפוד פ אמר רב... אפילו מראש פשנ' זקוק לבאר, ורש"י

לפי רש"י כל שאין דעתו לחזור תוך פפסח דא חייבו פ חז"ל במלות בדיקה ויקיים תשביתו ע"י ביאוד בכל מקום שפוא אדא אס יז'א תוך שלשים שאז כבר חל עליו חובת בדיקה.

12 רמב"ם פרק ב' חמף ומלו פלכ' ו"ט, ... לחזור אין ז'ריק לבדוק'

שיטת פנ'אור פנ' פפסח חייב לבדוק אפילו אס יז'א זמן מופל' קודם פפסח.

13 ש"ע אור"ח סי' תל"ו סעי' א', ... פנ'אור' לבאר, וסעי' ב' דברי פמחבר, ומ"ב ס"ק ט'

פמחבר פסק כרמב"ם מציקר פנ', ופביא שיטת רש"י בשם יש' אורחים, וז' שפוא חייב לבדוק אס דעתו לחזור לפני פפסח דוקא אס יז'א לנביעה רחוקה שיש חשש שטא יספיק לבדוק ממני שיחזור אז פפסח.

למדנו שבדיקת חמ"ד זריכה לפיות לאור פנר-

א' פסחים ד' ז' סוף ע"ב, תנן רבנן... דלדין, ורש"י

הפוסק נחמ"ת בדיקת לאור פנר כשיש זריכה בכך, אבל באכסדרא- וכן כגד ארוב שבהדר-
פוסקים פ"ב באור משנה אפטר לבדוק גמ לאור פ"ג.

ופנר, רש"י פ"ג שנתר לבדוק אכסדרא ביום לכתחלה- ופ"ב ע"פ תירוש' פנר שראינו לעיל גמ קושית
ונבדוק מלפניו- מפני שאור פנר יפ"ג לבדיקה- משנה שאיפה שא"ז אור פנר אפטר לבדוק בבוקרו גמ
י"ד. ואע"פ שבמ"א ראינו אד עס- במזן שבני אדם מליים בבתיפס- כנראה ס"ד לרש"י שאין זה פאיך.

2 ראו"ש פרק ראשון פסחים סי' י"א, ואכסדרא... בשלא בדק'

לפי פרא"ש אין לחכות ליום י"ד לבדוק אכסדרא- שבזמן בדיקת חמ"ד פ"ג אור ל"ד, אבל אם לא בדק
אור ל"ד- בעסר המקומות יבדוק ביום י"ד לאור פנר, ובאכסדרא בודקים לאור פ"ג.

3 רמב"ם פרק ב' חמ"ד ומלכה פ"ד, ד'... ד"ו

מפרמב"ם משנה שבדיקת אכסדרא לאור פ"ג פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג
אבל פרמב"ם לא ביאר אם מדובר ביום י"ד או ביום י"ג-

4 שו"ע או"ח סי' תל"ג סעיף א'

מפשו"ע משנה אפילו אם לא בדק אור ל"ד כשבא לבדוק אכסדרא ב"ד לכתחלה יבדקנו לאור פנר
-אבל אם בדק לאור פ"ג י"א בדיבד.

ואי"כ יש לנו שלש שיטות באכסדרא: לפי רש"י מותר לכתחלה לפתוח ולבדוק את האכסדרא ביום י"ד
לאור פנר, לפי פרא"ש אסור לפתוח לכתחלה אבל אם לא בדק אור ל"ד יבדוק ביום י"ד לאור פנר
לכתחלה, ולפי פרמב"ם אפילו אם לא בדק אור ל"ד יבדוק את האכסדרא ביום י"ד לאור פנר, ואם בדק
לאור פ"ג י"א בדיבד.

פנ"א פ"ב את דברי פראשונ"ם באופן אחר-

5 מנן אברפס שם ס"ק ב', ובגמ'... מחלוקת'

פנ"א ד"ק מלשון פנ"א שבדיקת אכסדרא לאור פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג פ"ג אור פ"ג
לאור פ"ג ביום י"ד אם לא בדק אור ל"ד (וזו כוונת רש"י), וזה שפרמב"ם כתבו במש"ל ד"בדק משום של
פ"ג לו לפתוח ד' ל"ד בבוקר-וכוונת כל פראשונ"ם כ"ו שראינו ברא"ש.

6 כ"ז שם ס"ק א'

פנ"א פ"ב את דברי פשו"ע כפ"ג, ויש כאן ג' שיטות נפרדות כ"ו שראינו ושפשו"ע פסק כרמב"ם אפילו
ביום י"ד יבדוק לכתחלה לאור פנר.

ופנר, פ"ג ד"ק מלשון פנ"א ופשו"ע שבי"ג י"ג בנ"ס אין בדיקת אכסדרא לאור פ"ג פ"ג אור פ"ג כ"ג, שפ"ג
קודם לאור ל"ד לא קיים תקנת חז"ל ואין בדיקתו בדיקה. ומסתבר שלפ"ג כ"ו פ"ג בודק את ביתו
בל"ג לאור פנר- או בל"ג אחרת לפני י"ג- לא עלתו לו בדיקה.

ד"ן של פ"ג אינו מוסכם א"ל כל הפוסקים- ובכמה ראשונים מפורש של"כ כדברי-

לעיל ראינו את דברי פבר"תא שאין לבדוק לאור פנר ולאור פ"ג אלא לאור פנר (ח"ו מאכסדרא),
ופ"ב אור פ"ג את קושית פירושם' על דברי פבר"תא- וכ"י יש חמ"ד בל"ג! ואת תשובת פירושם' שפ"ג
ל"ג של"כ בדק בל"ג ובה לבדוק ביום, גמ פנ"ד משנה פ"ב את פירושם' אבל פוסקי' תשובה של-

7 פנ"א פ"ב חמ"ד ומלכה פ"ד, ואחרו בירושלמי...

פנ"ד תירוש' את דברי פנ"א שאין בודקין לאור פנר ולאור פ"ג אלא ביום י"ג וקמ"ד שאין לו לבדוק
ביום לאור פנר אלא לחכות לעד בל"ג ולבדוק לאור פנר.

פ"ג שלפ"ג משנה אפטר לבדוק אור ל"ג לאור פנר!

גמ בתרומת פ"ג מפורש של"כ כ"ז-

8 שו"ת תרומת פ"ג סי' קל"ג

בתפ"ד פ"ב א' (ופ"ב בירושלמי) שאין לסמוך על נקוי פ"ג הפסח במקום בדיקה משתי סבות: א.
שאין לחלק בין בדיקה לבדיקה- שחז"ל תקנו לבדוק באור ל"ד דוקא ב. שאין כיבוד פ"ג מביא לחורין
וסדקין. ופס"ב בתפ"ד שדין, של"כ לחלק בין בדיקה לבדיקה אפטר לקיים ע"י זה שפ"ג אפ"ג חלק כלש"פ
מפ"ג לבדיקה אור ל"ד, אבל מחמת פ"ג פנ"ד (בדיקת חורין וסדקין) חייבים לבדוק את כל פ"ג אפ"ג
אחר פ"ג.

מ"ב ר"י ו"ב שפ"ג אור ל"ג לאור פנר בחורין ובסדקין ופ"ג מקום לבדיקה אור ל"ד קיים תקנת
חז"ל.

וּכְיָ - דְּפִי פִּנְיָ וְתַפְּ"ד מוֹתֵר לְכַתְחֵלָה לְבָדוּק אֶת חוּב פְּבִית בְּלִיטוֹת שְׁלֹפְנֵי יוֹ"ד לְאֹר פֶּנֶר. וּבִאֲכֹסְדָרָא -
לְפִירוּשׁ פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע (שְׂדוּקָא בַּמַּחְתִּין לְיוֹם יוֹ"ד פּוֹא בְּדִיצְבָד) יֵשׁ לְמוֹתֵר שְׂדוּקָא בִּימֵים שְׁלֹפְנֵי יוֹ"ד לְאֹר
פִּנְיָ לְכַתְחֵלָה! (וְאִילוּ לְפִי פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בְּבִדְיָה לְאֹר פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בְּדִיצְבָד).

שׁוֹ"ע אִו"ח ס' תל"ט סו"א דברי המחבר, ומ"א ס"ק כ'

פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בִּבְיָ אֶת דְּבָרֵי פִּתְרוּמֵי פֶדֶשׁ לְפִלְכָה.

מ"ב פ' ס"ק פ', ...בליט י"ד

מ"ב פ' א' אֶת דְּבָרֵי פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בְּאֲכֹסְדָרָא כִּינּוּ פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בְּכ"ט

מ"ב פ' ס"ק פ', ...בדיקה' ושע"ז א"ו נ"ו, ...ובית"

פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע בִּבְיָ אֶת דְּבָרֵי פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע - אֲדַלְעֵי שְׂפָקָה קִבֵּית בְּחִידוּשׁוֹ שֶׁל פִּתְרוּמֵי דְּפִנְיָ וְשׁוֹ"ע אֶת פִּנְיָ וְשׁוֹ"ע לְחֵלְקָא בִּין
בְּדִיקָה לְבִדְיָה א"י בְּדִיקָה חֲדָר א' אֹר לְאֹרְבָעָה עֶשֶׂר.

וְיִזְכָּר לְפִלְכָה מֵי שֵׁשׁ לֹו פִּרְבֵּי חֲדָרִים לְבָדוּק יִכּוֹל לְפָקֵד אֶפְיִלוּ לְכַתְחֵלָה בְּבִדְיָה יוֹ"ע (אִוּוּ בְּכַל יוֹם לְפִנְיָ יוֹ"ע)
בְּאֲכֹסְדָרָא לְאֹר פִּינּוּם וּבְבִדְיָה אֹר פֶּנֶר בְּלִיט יוֹ"ע (אִוּוּ בְּכַל לִיטָה לְפִנְיָ יוֹ"ע) בְּכַל מְקוּם - וּבִתְנַסֵּי שֵׁשׁ אִיר מְקוּם
לְבָדוּק אֹר לְי"ד בְּבִרְכָה כְּתַקְנַת חֲז"ל.

8 סימן קלג

וּלְבָדוּק. אֵלמָא דְּכִיבוּד לְחֹד לֹא סְגִי. וְאֵעִיג דְּמִסִּיק
הַתָּם מְשׁוּם שְׁלֹא לְחֵלְקָא בִּין בְּדִיקָה לְבִדְיָה, וְאִיכָא
לְמִימֵר דְּהִיכָא דְּעֵבִיד בְּדִיקָה כ"ש בְּאֹר יוֹ"ד דִּי בְּכַךְ
אַחַר הַכִּיבוּד, דְּמַהֲשֵׁתָא לֹא תַחְלוּקָא בִּין בְּדִיקָה לְבִדְיָה.
מ"מ כְּתִב נְמִי הַתָּם טַעַם אַחַר דְּכִיבוּד לְחֹד לֹא סְגִי,
מְשׁוּם דִּילְמָא מִישְׁתַּכַּח בְּגוּמָא. וְא"כ בְּמָה יִצְאוּ הַחֲדָרִים
מִחוּבָת בְּדִיקָה. וְאִף כִּי אִין לְהֵקֵל בְּמַצוּה זֹו דְּאַחְמוּר בַּה
דְּרַבְנָן טוֹבָא, וְצִרִיךְ לְבָדוּק בְּדִיקָה גְּמוּרָה לְחֹרִיץ וּלְסִדְקִין
בְּכָל חֲדָרֵי הַבַּיִת שְׂמִכְנִיסִים בְּהֵן חֲמִץ³.

שאלה: הרבה בני אדם נוהגים לטאטא ולכבד כל חדר
ביתם ב' או ג' ימים קודם י"ד. ובאור י"ד מניחים
להם ג' או ד' פתיתין במקצת חדרים. וכשבדקים ומוציאים
אילו הפתיתים שהניחו להם בני ביתם מפסיקים שוב לבדוק,
שפיר דמי או לאו.

תשובה: יראה דמילתא דפשיטא הוא דלא יאות אינון
עבדי¹. דבגמרא² פ"ק דפסחים כתב בהדיא
דאם כבדו וטאטאו הבית קודם לכן אפ"ה צריך לחזור

למדנו את פחיוב לבדוק את פחמ"ד. אבד טרם למדנו חמ"ד נפו-

1' חלפה פרק א' משנה א' ...אלו חייבין בחלפה, ומשנה ב' ...עובר בפסח'

פחמ"ד פוּבּוּ מחמשת מיני דגן בלדב

2' פסחים דף ע"ב א' במשנה ...שואל, ומא' הפי אין... סירחון'

אורז ודוחן ומיני קטניות אינן באין לדי חמ"ד

3' ש"ע אור"ח סי' תנ"ג סעיף א' ורמ"א, ומ"ב ס"ק ו', וז' ומ"מ... לריק לזב'

מנא אשכנח שלכו לאכול קטניות בפסח אבד מותר להשקותן ולתפנתן מן אויני אוסרים את פתבש"ד נבטלו לתוכו. וזרעונם אינם בכ"ד קטניות.

4' ע"פ בפסחים, אמר רבה בר בר חנה ...כרת', איתער בכו... אין מחמ"ד'

אין פ' מיני דגן נצטין חמ"ד אלא בתערובת מים ולאו כשנלושו במי פירות

5' פסחים דף ע"ב א' ופתנא אין לשין... יאכ"ל, ורש"י

דפי רש"י סובר ריש דקיש שמי פירות עושים חמ"ד נקשה - ופוא אסור אלא שאין בו כרת. וסובר רבן אמלי"א שמי פירות זורמים לדגן לפתחמ"ד מפר וכו' אפטר להשמר מחמ"ד, וחכמים סוברים שאפטר להשמר ע"י עאופים אותו מי'.

6' תוס' ע"פ דף ע"ב א' ופי פירות, ...שרו לזמרי'

שיטת ר"ת שאין מי פירות מחמ"דים כ"ד בלי מים, ועם מים ממפרים לפחמ"ד אבד אין בו כרת.

7' ש"ע אור"ח סי' תס"ב סעיף א' וב', ורמ"א סעיף ד', ומ"ב ס"ק ט"ג, וי"ח

שיטת המחבר כתוס' שאין חמ"ד במי פירות בלי מים, ורמ"א חש לשיטת רש"י (ע"פ דלש"א נב"ד לתוכו ק"ת מים) שלכו לאכול.

8' ש"ע אור"ח סי' תנ"ט סעיף ב' ...מן השערה, וכו' פחמ"ד... פאור'

דגן ומים מתחמ"דים אם יושבים בלי עסק למשך ח"י דקות - ואיפה שפתח"ל לפחמ"ד אם פכס"פ פניו אבד לכו נצטו בה סדקיים איננו חמ"ד אמור (אלא עקשה), ומשנשדקה חייבים עליה כרת.

וא"כ - חמ"ד אמור פוא אחד מחמשת מיני דגן שנתערב עם מים למשך ח"י דקות בלי עסק ופתח"ל דקב"ד סדקיים, אם נתערב עם מי פירות לפי רש"י או מים ומי פירות לפי ר"ת - או שנתערב במים אבד פכס"פ פניו בלדב פרי זב"ח עקשה וואינו בכרת.

וכ"ד זב"ד בדברים פראויים לאכילה, אבד בדברים שאינם מאכילים ישנם דינים אחרים.

במשנה ריש פרק ע' דפסחים מבינו שני סוגי חמ"ד פאסורים אבד אין חייבים עליהם כרת -

9' פסחים דף מ"ב א' במשנה, ואלו עוברים... סופרים'

כותח פבב"ל, שכר פמדי, זיתוס פמזרי וחמ"ד פאדומי כולם מאכילים פם שיש בהם תערובת חמ"ד. זומן ע"ד זבאים, עמילן ע"ד סבחים וקולן ע"ד סופרים איננו מאכילים אבד נצטו מפי' מיני דגן ופחמ"ד

10' מ"ב סי' תמ"ב ס"ק ב', ונקשה... ק"ת, ושערה"ז אות י"ג

חמ"ד שאינו ראוי לאכילה אלא ע"י פדחק פוא ע"כ נקשה, אבד אם אינו ראוי אפילו ע"י פדחק אי"ז לבאר.

11' פסחים דף מ"ב א', ת"ר פפת שעפשה... בפסח'

כאן מפורש חמ"ד שאינו ראוי לאכילה אדם עדיין חייב לבאר כ"ד שראוי לאכילה כ"ד -

12' ר"ן פרק אלו עוברין (בר"י ע"ג א') ד"פ ת"ר, וכו' תינא...

פרי' פקשה דבכ"ד איסורים שבתורה ק"י ע"כ שכל שאינו ראוי לאכילה אדם אינו אסור מפי'ת ולמה בחמ"ד יש זורק שלכו יפאו ראוי לאכילה כ"ד? ותיר' שכל שראוי לפחמ"ד ציסות אחרות יש עליו ע"פ שאור - ע"פ פשאור אינו ראוי לאכילה אדם.

וא"כ קשה למאן אין כרת בזומן של זבאים וכו'?

13' מ"ב ע"פ בס"י תמ"ב ס"ק ב', ודוקא... בס"ב'

אם נעזק שלכו פיה ראוי לאכילה אלא ע"י פדחק פוי חמ"ד נקשה - שעשו זומן של זבאים מדגן ואח"כ נתחמ"ד. אבד אם פ"פ חמ"ד אמור ואח"כ נתעפש כ"ד שראוי לאכילה כ"ד יש עליו דין שאור.

14' רא"ע פרק ב' פסחים סי' א', שנפסד מלאכול כ"ד דומיא... פבר"לונ' ז"ד'

אפילו אם אינו ראוי לאכילה כ"ד אסור לאכול מדרבנן מפני ש"י פאכילה פחשיבו למאכל (בלשון פספריים, אחשבי"פ)

תוס' דף מ"ה ע"א ד"ה כאן, וקשה ... דפחות מכזית חיוב דבער

פתוס' פקשו דא"ל בעריבה ק"ד דפחות מכזית חיוב דבער אכ"כ משנת דעריבה, וא"כ בבית דאינפ, עשוי' דחזק' אפי' בלי ז'ירוף יש חיוב ביצור בבליק - ואפי' אין לו אדא חז' זית אחד חיוב דבער!

רמב"ם פרק ב' חמ"ט ומ"ה העכ"ה ע"ג, בבליק... והעכ"ה ע"ג, וכס' משנה

רמב"ם דמ"ד ע"ג דבוק בכותל דין כעשו לחזק בעריבה ובפחות מכזית בעל

ספר יראים סימן ק"ה, וז'ריק ע"ה ר"ה ... דבער

דפי פיראים פחות מכזית פמאנל ק"ת אין ע"ל ס' חמ"ט אדא עכ"ל - ובער איירי רב פונא. וי"א שיש חיוב ביצור מדרבנן ע"כ בפחות מכזית, אדא שבעריבה ועשו לחזק, או בבית ודבוק דרמב"ם, וכו' נ"ח מאנל דפי פיראים אין ע"ל ע"כ חמ"ט, ואם יש חשש שיתדבקו כמה חז'אוי כזיתים חיוב דבער - ופי"ח בבליק, דבפירורים קשים דא ע"י שיתדבקו, וא"כ פירורי' חסם פחותים מכזית א"כ דבער אס' פס מנעס.

רש"י דף מ"ה ע"א ד"ה נכ"ה

רש"י פ"י כבר בלישנא קנא דאין פ"א דחיוב ביצור אפחות מכזית דבר וכל הפסאדה פ"א כשיש בסך פכ"ל יותר מכזית בעריבה - ועכ"ל רש"י ד"ק למא, דאיכא בה' שז'ריק שכל הפז'ת תה"כ בע"ל א' וא"כ ע"כ ברב פונא בבית איירי באינן מאנל ובע"ל חשש ז'ירוף א"כ דבער (אדא שערש"י פ"ירוף ע"י אפי' בפירורים קשים דא ז' עשו חתיכה אחת ע"כ)

שו"ע אור"ח סי' תמ"ב סעי' י"א דברי המחבר

שו"ע כרש"י ע"ב ז'ירוף כ"ל - ואיירי באינן ע"כ ע"כ ע"כ

שו"ע סעי' ז', ח' ומ"ב ס"ק ע"ג, ושע"כ אמת ס"א

כאן פסק שו"ע כרמב"ם! ולמעשה פסק מ"ב כיראים.

וא"כ - חמ"ט פראוי דאכ"כ אדמ אפילו ע"י פדחוק, או שראוי דפחות מכזית עיסות אחרות וראוי דאכ"כ ע"כ חיובים דבער ואפילו פחות מכזית - בתנאי שמתייחסים אד"ל כאול נאכ"ל. אב"ד חמ"ט - ואפילו ראוי דאכ"כ אדמ - שמתייחסים אד"ל כאול כ"ל או עכ"ל, כל שפ"א חתיכה פחותה מכזית אין ז'ריק דבער, ואם פ"א חתיכה גדולה מכזית לכאורה אין ע"כ אדא דבער או דק"ק דע"ד שוינפ ראוי"ה דאכ"כ ע"כ -

פוסחים דף מ"ה ע"ה, דתנא פפת... דא ביע"ל, א"ר נחמן אמר רב... בע"ל וכו'

חתיכת חמ"ט גדולה מכזית שפ"א ראוי דאכ"כ אב"ד ע"כ כחפ"ז וט"א כמאכ"כ אפשר דבע"ל ע"י שימחא ע"כ ע"כ.

וכ"כ ז' דע"ל חיוב ביצור, אב"ד בודאי אסור דאכ"כ - וייתכן שחיובים ע"ל כרת, ויש מקום לחקור - גבי חמ"ט שוינן ראוי דאכ"כ ע"כ מ"ד ע"כ אכ"כ כמתעסק או ע"כ תחרובת דא אחשבי"ה - אב"ד כאן שפ"א בע"כ חמ"ט אולי יש מקום למחבר אכ"כ כמתעסק ע"כ אסור -

שו"ע אור"ח סי' תמ"ב סעי' ט', דברי המחבר, ומ"ב ס"ק ע"ג

אין דפשתמנ בע"כ ע"כ בע"כ אד"ל חמ"ט מ"ח ע"כ פ"א דתוב פמאכ"כ - פ"ר א"ל בפחות מכזית שוינן חתיכה אד"ל כאול אכ"כ - אס' נ"פ דתוב פאכ"כ חז' דפ"ת אכ"כ אפילו אס' דא אחשבי"ה!

וא"כ - בדק"ת חמ"ט פ"א פ"פ אחר חמ"ט שמתייחסים אד"ל כאול נאכ"כ אפי' כשפ"א פחות מכזית, או חתיכות חמ"ט שוינן מתייחסים אד"ל כאול חמ"ט כשפ"כ גדולים מכזית - אב"ד נקי' פמאכ"כ וחדר שבו אכ"כ וכן נקי' פב"ד ע"כ ש"ל בשעת פאכ"כ חיוב דפ"ת באופן ש"ל נשאר אפילו משפ"א שראוי דאכ"כ אפילו ע"כ פדחוק.

2 דאין עובר בצל יראה וכל ימנא אלא בזית דווקא כדחנן ברפ"ק דבי"ה וזפחות מכזית אפי' איסורא דרבנן נמי ליכא

ונראה לי ליתן ע"כ דדבר דמ"ש לענין כל יראה דליכא איסורא כלל זפחות מכשיעור מש"כ בכל האיסורים משום דאמרינן ההם דהא דהני שיעור אסור מה"ת היא משום דהזי לאיזטרופי איסורא קאכיל וה"ע לא שייך אלא באיסורי אכילה דק"ל אם אובל כזית בכדי שיעור אכילה פרס מעטרף וחייב עליו הרי שאם אכל עכשיו כל שהוא כשיחזור ויאכל בכדי אכילה פרס עד שיגלים עמו לשיעור כזית נמנא האי כל שהוא שאכל כבר באיסורא אכל למפרע דהא איבו מעטרף ומגלים לשיעור אכילה אכל גבי כל יראה דאפי' אם ישלים לבתר זמן לשיעור כזית אינו עובר אלא על מכאן ולהב"א כ"כ ששהה אלא פחות מכשיעור כלל דלשעבר אלא על להב"א משעה שהגלים לבשיעור וכיון דא"ל לעולם שיבא לידי איסור על שיהיי' זו של פחות מכשיעור לענין כל יראה למפרע לית לן בה

8 וצריך ליהזר שלא להשאיר אפי' פחות מכזית במקום במקום שאינו עשוי לחזק והוא שראוי לאכול קצת אבל אם הוא פחות מכזית והוא מטונף קצת כיון דאיכא תרתי לריעותא אינו חייב לבער

למדנו שכל ש"י ראו לאכילה כשנעשה חמ"ץ חיוב לבצרו אס צדי"ן ראו לאכילה כלב מפני שראוי להחמ"ץ בו איסור אחרות ופרי הוא בכלל שאור, ואם אין אופשר להחמ"ץ בו איסור כל שאינו ראו לאכילה אדם אפילו צ"י פדחק אינו דא חמ"ץ ולא שאור ומותר לקיימו. ובכל אופן - ואפילו אינו ראו לאכילה כלב - איסור לאכול ודברנו מפני שפאולו. אחשב"י' למאכל. ודבר שפחמ"ץ אחרי שכבר לא פ"י ראו לאכילה אלא צ"י פדחק אין עליו שם חמ"ץ אלא חמ"ץ נקשה, ואם אכשו אינו ראו לאכילה אדם אפילו צ"י פדחק מותר לקיימו.

וא"כ - חומרי נקוי, סבונים ושפופו למינפם, וכל מיני תמרוקים שיש בהם חמ"ץ ואינם ראויים לאכילה אדם כלב וגם אינם ראויים להחמ"ץ - אפילו אם ראויים לאכילה כלב אין חיוב לבצרום - ולכאורה מותר אפילו להשתמש בהם בפסח. ואפילו משחת שיניים שמכניסים לפה באופן שיש להניח שבוטאים ק"ת - פרי לא שייך למחר ששם פבד"ש כמתעסק תחשיבה למאכל, וכן בסבון להדחת כלים - אפילו אם ישאור ק"ת על פכ"י ויתעורב במאכלים פרי לא שייך למחר שאכילה כזאת מחשיב את הסבון למאכל. ואצ"פ שחמ"ץ בפסח איסור בפנא - פרי אין על אלו דברים שם חמ"ץ כלב.

וא"כ יש לתמוך על הנפג פאולם להקפיד עלב להשתמש בחומרים כאילו שיש בהם תערובת חמ"ץ בפסח -

1. 'שבת ד' פ"ו ע"א במשנה, מנן לסיכה...'

סיכת גופו בשמן אוסור ביופ"כ שאנו מסתכלים על הפנא שבוסיכה כפנא פשת"י.

וא"כ יש מקום לחקור פאם דין זה שייך גם לזב פדירתו של חמ"ץ - שדבר פראוי לסיכה נקרא אכילת כאילו ראו להשת"י. ומיידא ח"בים לבצרו. כנראה פנפג להחמ"ץ!

בנוסף להשם סיכה כשת"י, פג"ר מ"פיינש"ן ז"ל פ"י פ"ה אוסר כל חומר פמכ"ל אולכפול פמיו"ר מדן באשר אפשר לפו"ב ממנו את פאולכפול צ"י זיקוק - ובמיוחד במקומות שפמתמכרים לאולכפול רז"ים לעשות כן (ולפאמים שותים את פחומרים כמות שפם).

צד כאן אסקנו בחמ"ץ שבאמת אינו **ראוי** לאכילה. צד סוג של חמ"ץ שלבא תמיד חיבים לבצרו פוא פחמ"ץ פראוי לאכילה אלא שאין מתייחסים אליו כאול מאכל.

כפדמה לסוגיא זו, ז"ריכים לדעת שבכל אוסורים שבתורה אצ"פ שאין נעשים על פחות מכשעור (בדרך כלב כז"ת) אוסור מדאורייתא לאכול אפילו משו מאיסור בצ"ן - פכלל פוא, חז"י שיעור אוסור מן פתורה.

גם בחמ"ץ בפסח אוסור מדאורייתא לאכול אפילו משו חמ"ץ בצ"ן (ומדברנו אפילו צ"י תערובת).

אבל כל זה לענין איסור אכילה. לענין, בל יראו' דעת רוב ראשונים שאין אברים על, בל יראו' בפחות מכז"ת. פפסבר מ"ינ באחרונים -

2. 'שעלת אריה סי' פ"א, דאינו עובר... נמי ל'כאו', ונראה ל'... לית לן בה'

סברת איסור חז"י שיעור פיא שאם אין איסור דאורייתא על חז"י ז"ת מן-מיידא פוא פיתר, וא"כ אם אצ"כ אכל צד חז"י ז"ת איך שייך לחיבו פרי אכל שתי חתיכות פיתר! אלא על כרחק שיש על כל משו ומשו שם איסור אלא שאין נעשים על אכילה פחות מכז"ת, ואילו בבל יראו פרי לא יעבור צד שתפ"י לו כז"ת שלמה בבת אחת - ואין לנן שום פוכח ששם בפחקת חז"י ז"ת יש איצה איסור!

לחזור לסוגיית פחמ"ץ שאין מתייחסים אליו כאול מאכל -

3. 'פסחים ד' מ"ה ע"א משנה, ב"ק ... במיאסו'

ב"ק שנדבק בסדק שבצריבה בל ממנו שם חמ"ץ ושו, צריבה'

4. 'שם בלג' א, אחר רב יפודו ... תניא כל'שנא בתראו' וצ"ב, קשיין אפדדי ... חמירתאו'

ל'שינא קמא פחות מכז"ת בלג אפ"י כשאינו משנת עריבה וכז"ת רק במשנת, ל"ב אפ"י פחות מכז"ת בלג רק במשנת, וכז"ת חמ"ץ אינו בלג לעולם צד שנתפשה (או כו"ב) ויש לנן בר"יתא כל"ק וב"יתא אחרת כל"ב ופחמ"ר רב פונא כל"ב, וא"כ יש לכאורה חיוב ביצור אפ"י פחות מכז"ת (מדברנו) אלא שאם משנת עריבה בלג א"ל מדברנו אצ"ל לבצרו, וכז"ת אינו בלג כל שראוי להאכילה או חימו"ץ.

5. 'שם בלג' מ"ה ע"ב, אחר רב נחמן אמר שצ"ב ... ונפלי גבי פדדי'

בצריבה למדנו שאין כז"ת בלג אפ"י במשנת עריבה כז"ת יש לה חשיבות פניו ע"מה, ואם יש נן חז"אי כז"ת בצריבה אין לכ"ל א' מהם חשיבות פניו ע"מה ואם משמים עריבה כל א' בלג, אבל אם מחברים צ"י חו של ב"ק יש להם חשיבות כז"ת שלמה ולא בלג! וב"ק בר"פת בבית אצ"ל שאין כז"ת בחתיכה אחת - חשו חז"ל שיתדבקו כמה חז"אי ז"תים ולכן יש חיוב ביצור.

1' פסחים ד'י' ה' ע"ב, ת"ר שבעת ימים ... ת"ד דא יחנני, ורש"י

אין איסור ד' יראו ד' חנניו ד' אחרים' (דרש"י פכונג באחרים פיא ד' א'ו), ובכ' זאת אסור דקב' ד' הפ' פקדונ'ת

2' ע"ב, אחר מר יכ'ל ... ד'ני ואסור', ורש"י

פאיסור דקב' פקדונ'ת פוא כקב' אחרות ד' חנניו ד' פנכרי - שחייב ד'לס' אס קור' משפ'ו, אב' ד' חנניו ד' נכרי שאין ד'שרא' ד' אחרות אינ' אב'ר ד'ל'.

3' פסחים ד'י' כ"א ע"א במשנ' ,כ'ל שצ' ... אסור בפנאותו'

מות' ד'כחח'ל' ל'מכור את חנניו ד'נכרי ד' ד'נ'ן איסור פנאו' מחנני'

4' ש"ע א"ח ס"י תמ"ח סע"י ג' וד'

מות' ד'מכור את פחנני' ד'נכרי אצ"פ שיד'ע שפנכרי יחזור וימכר' ל' אחר' פפס' - וב'ב' ד'ל' יתנ' ע'ן כ' במפור'.

ופנ' בש"ע כת' ,ד'אין י'וד' משח' ד'בית' - ומש'ע שאסור ד'פסאירו ב'ביתו, וקש' מ'נ' מפורש' שאין איסור ד'פסארת חנניו ד' א' ברשותו כ' שאין פ'שרא' ד'מקב' ד' אחרות?

5' נ"ב ע"ס ס"ק י"ב, ומה שפירכו...

ד'פ' פ'ח' י'קב' ד' ש'רי' ד'פוליא' מ'ביתו פוא כ'י ד'זכות, בו ע"י משיכ' , אב' ד' פ'ר'ב' אחרונ' סוברי' ש'אס' נ'שאר ב'ביתו נ'רא' כ'אילו ד'א' מ'כרו ומ'חזיק ב'חנניו ד' ע'ל'מו תוך פפס'ח, וג' יש חש' ש'ב'א ד'אכ'לו, וא' יש ל'ו פ'ר'ב' חנני' ד'מכור וקש' ד'פוליא' מ'ביתו ז'רי' ד'מכור את פ'חד'ר ש'פחנני' מונ' בו ד'נכרי וג' ד'ת' ל' את פ'מפתח'.

ופנ', ב'מכור חנניו ד'ל'ו ואין פ'א'י מושק' את פ'חנני' באנ' ד'מחלוקת פ'ראשונ' ב'אילו קננ'ס מוצי'ים ב'נכרי -

6' עבד'ה ז'ר' ד'י' ע"א, אחר א"ח'ר ... קונ'ה', ורש"י

ד'אח'מ'ר משיכ' ב'א'י קונ'ה - ופ'י רש"י א'ל' ע' פ'י ש'ל'א נ'תן מצות - ומש'ע ש'כס'ל' בודאי קונ'ה.

7' ע"ב, ר'ב אשי אחר ... אינ' קונ'ה', ורש"י

ע' בר'ב אשי ש'סובר אין משיכ' קונ'ה ב'א'י פ'י רש"י ש'כס'ל' קונ'ה

ב'מסכת ב"מ נחלקו ר' יוחנ' ורי' ד'קיש אס משיכ' ב'שרא'ל קונ'ה מן פ'תור' או מ'ד'ר'ב'ע

8' ב"מ ד'י' נ"ז ע"ב, אחר ר' יוחנ' ... מ'ד' ד'י'

ד'ר' יוחנ' מ'פ'י' כ'ס'ל' קונ'ה ור'ב'ע תקע' קנ'ן משיכ' ו'אילו ד'רי'ש ד'קיש פ'פסוק, מ'ד' ע'מיתק' עוסק בקנ'ן משיכ'.

9' תוס' ע"ב ע"ז ד"ה ר'ב אשי, פ"ר'ת ... ול'עוד' כוכבי'ס בכס'ל'

ד'ש'ת ר"ת ש'פ'ל'כ' פ'יא כ'אח'מ'ר משיכ' קונ'ה ב'נכרי - וד'ל'כ' כ'ר' יוחנ' ש'כס'ל' קונ'ה מן פ'תור' ב'שרא'ל וב'ז'ב' א"יר'י פ'פסוק וש' ב'פסוק נ'תמ'ע' א'י (שאין ב'כ'ל'ע, ע'מיתק') ומ'ח'ל'א אין פ'כס'ל' קונ'ה ד'ל'ו.

ב'כור ב'פ'ח' ע'פ'ר'ה ב'ז'פ"ז קדו'ש ואסור ב'ז'י'ב' ו'עבד'ה ואין ש'י'ק' ד'פ'קריבו - ומ'ח'ל'א פוא מ'כש'ל' ופ'פס'ד', ד'כ'ן נ'פ'א ד'מכור ב'פ'ח'ה פ'עומ'ד'ת ד'ל'ד'ת ב'כור ד'ל'ו כ'י ד'פוסרו מן פ'ב'כור'ה -

10' ע"ב בתוס', ופ'ר'ו' ד'חוש ... חדר ב'ביתו'.

ד'פ'י רש"י ד'ע'י כ'ר'ב אשי וכ'י ד'ל'ז'את ד'רש"י וג' ר"ת מקנ'ס ד'ל'ו ע"י כ'ס'ל' ומשיכ'.

וב'י'כ' ב'חנני' ע'אין ב'ר'זונ' (או ב'יכול'תו) ד'נסרו ד'ל'ו מ'נ' - אין אפ'ש'רות ד'ל'ז'את י'ד'י ר"ת.

11' נ"ב ס"י תמ"ח ס"ק י"ז, וס"ק י"ע, כתבו פ'אחרונ'ס ... אותו פ'חד'ר'

ד'כ'חח'ל'ה מוכרי'ס ל'ו ע"י כ'ס'ל' ומשיכ', וכ'ע"א ב'משיכ' מקנ'ס ל'ו בכ'ס'ל', א'ב', ח'ר', סוד'ר (ח'ל'פ'ין), תקי'צ'ת כ'ל', מסיר'ת מ'פ'תח', ובקנ'נ'ס פ'נפ'וא'ים ב'ין פ'א"י'ים באותו ז'מן.

12' ב'יאור פ'ל'כ'ה ד"ה ב'ד'בר מוצ'ע בס'ל' פ'דיבור, ופ'יכ'א ש'עוש'פ'...

כ'ש'עוש'ה פ'ר'ב'ה קננ'ס מס'ביר'ס ל'ו ש'מקנ'ס ל'ו ע"י כ'ל' א'חד' מ'פ'ס', ול'ית'ר ב'ח'ון מ'פ'קיר'ס את פ'כ'ל' ב'פ'נ' ב'י'ד'.

13' ע"ב בתחל'ת פ'דיבור, ... ד'ז'ב' מ'פ'נ'י'

נ'פ'א'ים ד'קבוצ' מ'חיר ול'קב'ל' מ'פ'א'י ק'ת'ת כ'ס'ל' ע'ל' פ'חש'ב'ון.

דמנע חנ"ח עבר ע"ו פפסס אסור בפנאפ מדרבנן כ"ש (ואילו ל"ר יפודפ אסור מדאורייתא).

1' ע"ע אונ"ח ס"י תנ"ח סע"ף ה', ומ"ב ס"ק כ"ה... שנתיר לו

אע"פ שמדאורייתא אחרי שביטל את חמ"ו אינן עובר ע"ו, בכל זאת אחרי שחז"ל תקנו לבדוק ולבאר אסור אחרי פפסס את חמ"ו ש"ל אביערו.

2' ע"ב מ"ב, ודע... יש לסמוך ע"פ

אפילו אם בדק את רשותו וביער את כל חמ"ו שמ"ו - אם אח"כ חמ"ו חמ"ו ברשותו אחרי פפסס ש"ל פ"ל"ח מ"ו א"בשעת בדיקה - עם חמ"ו הפוא אסור בפנאפ, ובמקום פפסס מרוב יש לסמוך על אלו שמק"ל"ס בדבר.

3' ע"ע ע"ס ע"ג, מ"ב ס"ק ט', ע"י"ש, ובה"ט ד"ה אפילו... ובא"ר

חמ"ו שמחמת אונס ע"א ביערו ועבר ע"ו פפסס ע"כ אסור בפנאפ, אלא שבמקום אונס גמור יש מק"ל"ס - וכן ע"פ המק"ל"ס בבדק וביטל מנעס, א"ו ה"ו ל"ה ע"מיעבד' יש למחר ע"ס בפנאפ ול"א בדק ע"א נאסר.

יש מקום לחקור איך גד"ן בחמ"ו ש"ל יפודי בלתי שומר מ"ו ש"ל מכר את חמ"ו מחמת חסרון ידיעה בע"ן איסור חמ"ו - האם יש מקום להק"ל כ"ו באונס גמור או ע"א.

עוד ש"ל שפוסקים ד"ן ע"ו ה"א ב"פודי בלתי שומר מ"ו ש"ל שפ"ע"ו ע"ו למכור את חמ"ו ע"י רב כ"ד שומר מ"ו יוכלו לקנות א"ל אחר פפסס, אב"ל חנ"ו פ"ת פתוחה במש"כ י"ו פ"ח ומכר ע"ס חמ"ו - האם יש מנע במכירת חמ"ו ש"י"ר או שאפשר לקבוע ש"ל ע"ח את פדבר"ס בר"ע"ת -

4' ע"ת אגרות משפ חלק אונ"ח א' ס"י קנ"ט

ר' משפ אצ"ן ש"ל מ"ה שפחננ"ן מכר באמ"ע פפסס ע"ל מ"פ"ו, אב"ל ע"א פ"י בדעתו לבט"ל את פמכ"ר.

עוד א"ע מ"ו"ה ה"א בע"ע לחמ"ו ש"פ"ה בדרכי ב"מ"י פפסס ופ"ע באמ"ע פפסס או אחרי פפסס -

5' ע"ס ס"י קנ"ו... מדאורייתא, נחזור...

ע"פ ר' משפ אין חמ"ו ברשות פמש"ח למכור ע"ס חמ"ו ולבט"ל, ובד"אן ע"י"ן ע"א פ"ע ע"רשותו ע"ל פמקב"ל מ"מ"ל"א אין מ"י שיעבור ע"ל ב"ר א"פ, אב"ל לכ"ח ע"ל ע"א יש"ל חמ"ו ע"י"ן פפסס א"ל א"ס מכרו ע"ו מקודם.

ביסודו ש"ל ד"ן ביט"ל דאורייתא נחלקו רש"י ותוס' -

6' רש"י פסחים ד"ה ע"ב ד"ה בביט"ל בע"ל

ש"ת רש"י מ"ו, תשב"תו ה"א ע"ש"ת את חמ"ו מ"ב - ע"א יחש כל"ס בע"ן.

7' תוס' ע"פ ד"ה מדאורייתא, וכו' ר"י...

ע"פ תוס' ביט"ל מנעס פ"ק

8' ע"ע אונ"ח ס"י ת"ע"ד סע"ף ב', ומ"ב ס"ק ח'

פ"ע"ע פ"ק כ"ש"י, ופ"ב פוס"ל שכ"א ע"ח ע"ל תוס'.

⁴ בדבר התנונים שמוכרים חמצם ע"י הרב כנהוג והוא חשוד לעבור לסחור בחמץ בפסח ונטול כל מה שצריך למכור בפסח מאלו החמץ שמכר ע"י הרב, פשוט שאין זה בטול על המכירה כי מצד תנאי המכירה להעכו"ם נכתב בשטר המכירה שמה שיטול יהיה כקונה או מהעכו"ם ויצטרך לגבות מהסך שחייב לו העכו"ם וממילא אין כאן שום בטול על המכירה ומה שלא לקח הוא של העכו"ם. ובלא זה אין שייך לבטל קנין שכבר נעשה ואינו שוב בעלים על זה אלא הוא או כקונה מחדש או כנוזל, שהוא ודאי עבר על כל יראה כיון שקנה בין למקח בין לגזל אבל רק על מה שלקח בידו זקנה ולא על מה שנשאר.

ואין לומר שאיגלאי מילתא שלא מכר בלב שלם אלא שהערים, דמה"ת נימא כן דאף שחשוד לעבור להנאתו כשאינו יכול בהיתר לא יעבור על מה שיכול לעשות בהיתר. ואף אם נימא שבוה"ז במדינה זו ליכא חזקה זו דבחולין דף ד', הוא רק שלא יחליף שהוא לבקש תחבולות להיתר אבל על מה שעשה בהיתר ממש, ודאי לא נימא שבלבו לא רצה בהיתר, ולכן ברור ופשוט שהמכירה קיימת וטוב עשה כתר"ה שהשתדל שימכרו חמצם. ידידה, משה פיינשטיין

המכירי במתנה גמורה את החמץ שישלח לקרובי וקנה במשיכה כדאיתא בתוס' ע"ז דף ע"א ד"ה נרדשני דבמתנה דליכא כספא לכו"ע קונה נכרי נמשיכה או בהגבהה או שימכור להנכרי וקנה במשיכה ובכסף משום מחלוקת רש"י ור"ת כדאיתא בתוס' ד"ה ר' אשי ויבקש את הנכרי שישלח זה לקרובי וא"כ הוא חמצו של עכו"ם ממש, ומי שנשלח לו הרי לא קנה וממילא לא יהיה שום חשש לאסור, אך כ"ז הוא כשיתקבל אחר הפסח דאם יתקבל בכי זאר שבארץ ישראל בימי הפסח שיש עליהם אחריות תחבילה והם ישראלים הרי יעברו הממונים על הבי זאר מדין קבל אחריות ולזה כמדומני שליכא שום צעה דאף באופן שמיעיל מכירת המשלח הרי יעברו כשהיה בימי הפסח בכי דואר שבמדינת ישראל.

ידידה,

משה פיינשטיין

⁵ הנהגה בדבר תחבילות של חמץ ששולחין מכאן להקרובים שבארץ ישראל ומתעכבים עד אחר הפסח שכתב כתר"ה דהיכא שהמשלח ימכרם לנכרי אין שום שאלה דהא כל היכא שנמצאים הם שלו, לע"ז הוא רק כשאם יחזור בו מהשלוח לקרובו יהיו מחוייבין מהבי דואר להחזיר לו וגם שיהיה טיפק בידו להודיע להבי דואר שחזר בו ולא יתנו למי שנשלח לו שהוא כשהודיעה לבי דואר והחזרה לידו לא יעלה כסף שיוי החמץ, אבל כשלא יחזירו לו או אף במחוייבין להחזיר לו אבל יעלה הוצאת הידיעה להבי דואר והחזרה לידו כסף החמץ שודאי לא יעשה זה שום איש, שא"כ יצא כבר החמץ מרשותו והוי זה כשלו ואינו ברשותו שאינו יכול לא למכור ולא להפקיר כמפורש בב"ק דף ס"ט ודף ע' וא"כ גם בטולו לא יתני ויהיה עוד אסור מדאורייתא.

נחזור לדינא שברוב הפעמים אין יכולין ל המשלח ולא מי שנשלח לו למכור לנכרי וגם ל לבטל וא"כ יש לכאורה לאסור, אבל אפשר דמי שאינו ברשותו המשלח אינו עובר על כל יראה ומה שגולן עובר ונאסר החמץ אף שאינו שלו ולעני שאר דינים הא שוין שלו ואינו ברשותו לברשותו ואינו שלו הוא מטעם זין האחריות שעל הגולן דחיי באונסין שג"כ מתחייב בשביל זה בבעור אבל תנא לא יעבור, ועיין ברא"ש פסחים דף ה' מה שהבי מהמכילתא שעל שלו ואינו ברשותו אינו עומ רק בעובדא דהמכילתא דהוא במפקיד ונפקד לפ יש מן הגאונים פליגי הרי יונה הרא"ש אבל בנוזל וגולן יודו שהנגזל אינו עובר והגולן עובר מ"י אחריות, ולכן בעובדא דידן באופן שאין יכול המשלח למכור ולבטל משום שאינו ברשותו נמצא שאין עובר בכל יראה, ומי שנשלח לו הא לא קנ ואין עליו גם אחריות שודאי אינו עובר וממילא אין לאסור כיון ששום איש לא עבר עליו, אב למעשה עדיין צריך לעיין בזה.

ולכתחלה כשכא אחד לשאול איך לעשות כשרות לשלח חמץ לקרובו, טוב לוטר לו שיתן לגב

כפקדמה דלעככות תערוכות חמ"ץ נחנזר עט איסור' אכילע, פנאפ ופשעיי' חמ"ץ ברשותן בערב פסח ובפסח, וגם עט פאיסור ל'פונת מחמ"ץ שער עט'ו הפסח.

את פאיסור'ס בחמ"ץ שדמדינן- מפי'ת אסור דלאכוד חמ"ץ כבר מערב פסח - דפי' רבי' יודע נ. דלא תאכיל עט'ו חמ"ץ' שסור דלאכוד וליפונת מחמ"ץ מנאן פקרבת קרבן פסח. ולפי' רבי' שמאן אכילת חמ"ץ פוא בי'אד מלות עשע של, תשבי'תו' שני'סוינן דבער את פחמ"ץ מפי'ת בע"פ אחר חלות - פרחמ"ס פסק כרבי' יודע (וכדבריו פסק פאר"א) - ומחיל'א פאוכט או נענע מחמ"ץ בע"פ אבר בלאו ועשע - ופראב"ד כר"ע - שפאוכט או נענע מחמ"ץ בע"פ שדא כדירק בי'עור אבר בעשע, ומותר לכתחלע ל'פונת פחמ"ץ בשעת בי'עור (דשר'א חמ"ץ בתעורן) דכע פדעות אסור דלפחזיק חמ"ץ ברשותו בע"פ אחר חלות משום מלות תשבי'תו. מדרבנן אסור דלאכוד חמ"ץ כבר שתי'ס דפני חלות ואסור ל'פונת ממנן ששע דפני חלות.

חמ"ץ בפסח אסור באכילע ובפנאפ - פאוכטו בכרת ופנענע ממנן בלאו - וכן אסור מפי'ת דלפחזיקו ברשותו משני' דאוינן ועשע - דא יראע, דא ימלא ותשבי'תו.

חמ"ץ שער עט'ו פפסח ברשות ישראל דפי' רבי' יודע אסור בפנאפ מפי'ת דעודס וטר"ע מדרבנן משום קנא - ופדכע כר"ע

למדנן גס את הפדירות של חמ"ץ ושאר - שמפי'ת חמ"ץ פוא אי' מחמשת מיני' דאן שנתחמ"ץ עז כדי שני'א בו סדקים ופוא ראו' דאכילת אדס, ושאר פוא אי' מחמשת מיני' דאן שנתחמ"ץ ופוא ראו' דלפחמ"ץ עיסע אצ"פ שבצמח אוינן ראו' דאכילע - ובדבר שדא נתקדקט עז שפי'נן ראו' דאכילת כעל. מדרבנן, גס דאן בשלבים ראשונים של חימ"ץ אסור ופי'נן שפי'נן פתחילו דלפתלבן או' שלא נראו בו סדקים, אן דאן שלא פי'ה ראו' דאכילע אדאן ע"י פדחק דפני' שפחמ"ץ - שני'פס אסור'ס ונקראים חמ"ץ נקשע בנעס' דלחמ"ץ נקשע, אסור מדרבנן דאכילע דאן שפחמ"ץ אצ"פ שמעודס דא פי'ה ראו' דאכילת כעל משום שבאכילתו אחשבי'ה דלמאכע - ובתנאי' שפאוכטו בשני' ובאונג, שפי' דא שייק לומר אחשבי'ה עט פחמ"ץ כשאכעו ע"י תערוכות דבר שפי'נן חמ"ץ שראו' דאכילע ולא שייק לומר אחשבי'ה כשאכעו דבר שלא בתכוון.

דענן בע יראע, כע שפי'נן חמ"ץ מפי'ת אין איסור דאורייתא בפחזיקתו, אבע מדרבנן חייב דבער גס חמ"ץ נקשע מחשע שמא יבא דאכעל, חמ"ץ שפי'נן ראו' דאכילת אדס וגס אוינן ראו' דלפחמ"ץ עיסע מותר דלפחזיקו ברשותו - וכן חמ"ץ פראו' דלפחמ"ץ עיסע כע שלא פי'ה ראו' דאכילת כעל עס כניסת הפסח. בנעס' דלאכילע, מותר דלפחזיקו ברשותו חמ"ץ פראו' דאכילע אבע אין מתייחסים אלו' כאלו מאכע - כע שפוא גוש פחות מכזית, אבע אם פוא יתר מכזית חייב בי'עור אדאן אם עשע בו שינו' מעשע. דכן, אין חיוב דבער פירורים עט דלר'פפ שפס פחותים מכזית שפרי' מתייחסים אלו' כאלו כעל, וכן מותר דלפחזיקו בבית פלסטילי'נע או' שפוא מו'ר מקמח ומ'ס וראו' דאכילע ע"י פדחק - ופאילו' גוש בדודס כמח' זיתים - שפרי' עשו בה שינו' פאז' ע"י ז'בע עז שאנן דא מתייחסים אלו' כאלו מאכע.

ואי' - מלות בי'עור חמ"ץ מחייבת שנבער מרשותן חמ"ץ פראו' דאכילת אדס או שראו' דלפחמ"ץ עיסע ופוא ראו' דאכילת כעל - בתנאי' שמתייחסים אלו' כאלו מאכע, אבע פירורים ושמונע' שמתייחסים אלו' כאלו ליכעלך אין חיוב דבערס, כעל זכות, כע פירור שעלע' ל'פול במאכע פסח ופוא ראו' דאכילע - חייבים דלפחזיקו משום למרות בעינען פוא ליכעלך, שפי' כשיפול לתוך פתבשיל שוב נתייחס אליו' כאלו מאכע - דכן - יש פבדע שמאעותי' בין אופן נקיון שאר חזרי' פבית לבין פחזיקים שפבס מבינים את פאוכט או שפאוכט פבס, שבשאר פחזיקים פנקיון פוא מדיו' בי'עור חמ"ץ ואין חיוב דבער ליכעלך (אלא אם פוא גוש בדודס כזית), אבע במאכע ופי' פשעלן עט'ו אוכעלס חייבים דלפסי' כעל מה שראו' דאכילע אפילו' אם במחלו' פנכחי' מתייחסים אלו' כאלו ליכעלך, וכן במח' שנעע ל'נקיו' בדדים - שפי'נן ז'ורכ ביבוס פבדדים בארון ובדבר שיזכיר מתייחסים חתיכות מאכעלס שבפי'נן עדיין פס בחזקת אוכעל, אבע את פבדדים שלובשים בשעת פכנת, פשעת ואוכילת פמאכעלס בפסח חייבים לכבס או לנקותם פי'ס שלא דלפכעל חז' באכילת חמ"ץ בפסח.

עז פקדמה דלעככות תערוכות חמ"ץ בפסח - יסודות תערוכות שאר פאיסורים:

תערוכות איסור ופיתר דלח - בעל - דפי'נן עירוב שעמים בין ע"י עירוב נזעים או דירק בישול וכבישע - דפי' רבי' יודע מין במינו במשפ' מן פתורה - דפי'נן שאין עט'ו תורת בי'אד כעל (ושם פאין קובע אם פוא מינו), ולפי' פחמ"ס מדאורייתא בעל ברוב (כשעמ' שני'פס שוי'ס) ומדרבנן בששים, רש"י פסק כרבי' יודע ופתוס' פסקו דרבנן ובצקבותי'פס גס פשו'ע, מין בשאינו מינו (בשעס) אם פולכע פיא שעסע כעקיר דאורייתא פתערוכות אסור' מפי'ת כעל שיש בה עעס אסור - דפי'נן שאין פיתר ששים כדי דלבעל את פאיסור, אבע אם עעס כעקיר דלאו דאורייתא אזי מפי'ת פאיסור בעל ברוב פיתר ומדרבנן בששים, דפי' רש"י קיי"ל עעס כעקיר דלאו דאורייתא ולפי' פתוס' כ"ע דאורייתא - ומותר פסק פשו'ע, נמלא שדפי' רש"י מין במינו במשפ' ומין בשאינו מינו ברוב מפי'ת ובששים מדרבנן, ולפי' פתוס' מין במינו ברוב מפי'ת ובששים מדרבנן ומין בשאינו מינו בששים מפי'ת - וקיי"ל כתוס'.

וכעל זע דענן איסור, אבע דענן מלקות נחלקו פראשנים אם ע"ע מחייב מלקות בכעל - ופאילו' אם מחייב מלקות פאם גס כשאוכעל כזית מפתערוכות ולא פיתר בה כזית מפאיסור לוקה. דפי' ר"ת לוקין עט' כעל כזית מפתערוכות אפילו' כשאין בכעל פתערוכות כזית, דפי' רבינו חיי'ס כפן אם יש בכעל פתערוכות כזית אבע אכילת פרס לוקין עט' כעל כזית מפתערוכות, ולפי' פ"ש בזבים אין לוקין אלעא אם אכעל כזית איסור כדי אכילת פרס, ולפי' פ"י מאורע'ינין אין לוקין עז שיפא בתערוכות רוב איסור.

לרחמ"ס ישנע שיסע אחרת בכעל פענן, שפסק כ"ע דלאו דאורייתא - ומחיל'א אם אין ששים בפיתר כנע' פאיסור לוקה מכות מרדות בעלד, ובכעל זכות סובר פרחמ"ס שאם יש בתערוכות כזית איסור בכדי אכילת פרס ואכעל ממנה פרס לוקה מן פתורה - ולעא אמרינן שמפי'ת בעל פאיסור ברוב.

וכעל זע כשפאיסור נתן עעס דלשבח אבע נתן עעס דלפס מותר - ופי'נן איסור שעמח מניק דלפיתר (ולפי' פ"י שפ"צק בעעס יותר משמעותי' מפתוספת בכמות) או איסור שבצמח אוינן ראו' דאכילת אדס אוינן אוסור. בכעל זע, עעס בעלעל בכעל' וכבר אינו' בן יוחי' אינו' אוסור מאכעל כשר שנתבשעל בו למרות שכ"על אוסור דלפשתמ באותו כעל עז שיכשירן.

ותערוכות איסור ופיתר בי'ש - ופי'נן כשאין און דניס עט חתיכע שפי'א גוש אחד של איסור ופיתר אלעא שנתערבו חתיכות באופן שאין דעצת איזו חתיכע כולעל איסור ואיזו כולעל פיתר - דפי' רבי' יודע מין במינו (בשם) דלא בעל וכן פסק רש"י, אבע פתוס' פסקו כרבן שפוא בעל ברוב - וכן קיי"ל. ובשאינו מינו מדאורייתא בעל ברוב כע"ע - אלעא שפרי'ן חזי'ע שאם פוא אינו' מינו' באעס ז'ריכ ששים בפיתר כדי דלפיתרו עזירע שמא ישלעם יחד, וכן פסק בשו"ע ופאילו' במינו' כשפאיסור בעל און מחמ"רים שלא יאכעל אדס אחד את כולעל.

למדנן שפחמ"ך בפסח בכרת, ולאחר הפסח - ערבי יפודע אוסור בפנאפ מדאורייתא אבד אין בו כרת
וערבי שמעון אוסור מדרבנן משום קנס. בתערובות אוסור ופיתר למדנן שלפי רבי יפודע מין במינן לא בעד
ולתכמים מדאורייתא בעד ברוב ומדרבנן בששים, ובשמינין מינן- אס טעם כעיקר דאורייתא פרי פוא בששים
מפ"ת ואס טעם כעיקר לאו דאורייתא מפ"ת בעד ברוב ומדרבנן בששים.

במ"א מנינן שיטת פאמוראים בנעזע לדינן תערובות במינן ושלא במינן קודם פפסח ולאחריו-

1 פסחים ד' כ"ט ע"ב, אחר רב חנ"ך... כולי פאי לא גזרינן, ורש"י

רב סובר כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד ועס סובר כרבי יפודע שפחמ"ך שצבר עליו פפסח אוסור מפ"ת
ומחילא - בין בזמנן (בפסח) ובין שלא בזמנן (אחר הפסח) במינן במשפון פתורה, ובזמנן- שפחמ"ך בכרת
ופוא דבר שאנן רגילים לאכיל כד השנה - גזר שלא במינן בכלשפו אוסור מינן, אבד לאחר פפסח שאין כרת
פשעיר את דין תערובת שלא במינן על דין - ופוא בששים.

2 pe, תוס' אחר... כר' שמעון, ורש"י

תוס' אחר סובר כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד אבד - שלא כרבי שמעון שפחמ"ך שצבר
עליו פפסח מותר מפ"ת (ומחילא סבה לא חשש לקנס שקנסו הפחמים עפי רבי שמעון), ובנוסף לזה ששמעון
סובר כר"ש שלא כרבי סובר כר' יפודע, שמעון אס חולק על פצנן של גזרע אינן מינן אוסור מינן, ולכן-
פפסח במינן בכלשפו ובשמינין בששים, ולאחר פפסח פכד מותר לערבי.

3 pe, ורבי יוחנן אחר... כר' שמעון

רב יוחנן סובר כחכמים שמינן במינן מדאורייתא ברוב ומדרבנן בששים, מין בשמינין מינן בששים משום טעם
כעיקר, ולאחר פפסח סובר כר"ש שבעד מותר.

וא"כ- רב ושמואל סוברים כרבי יפודע שמינן במינן לא בעד ורבי יוחנן סובר כחכמים שמדאורייתא ברוב
ומדרבנן בששים.

רב גזר אינן מינן אוסור מינן ושמואל לא גזר. (ולר' יוחנן שמינן במינן בעד אין מקום לעזורו)

רב סובר כרבי יפודע שפחמ"ך שצבר עליו פפסח אוסור בפנאפ מדאורייתא, שמעון ורבי יוחנן סוברים
כרבי שמעון שאוסור משום קנס בלבד - ומשום מה פסקו שכאן מותר לערבי בין במינן ובין שלא במינן.

4 pe ריש ד' ע"א, אחר רבא... כרבי שמעון, ורש"י

רבא- שפ"ת מדורות פאחרונם של פאמוראים ביחס לרב שמעון ורבי יוחנן- פסק כרב ושמואל שסוברים
כרבי יפודע שמינן במינן במשפון מדאורייתא, ופסק כרב גזר אינן מינן אוסור מינן, אבד פסק כשמעון ורבי
יוחנן שסוברים כרבי שמעון שפחמ"ך לאחר פפסח מותר בפנאפ מפ"ת.

ופנה, רש"י לשיטתו בעד פש"ס פסק כרבא שמינן במינן לא במשפון מפ"ת ושלא במינן בששים (ערש"י
מדרבנן) ובפסח גזרינן אינן מינן אוסור מינן ומחילא חנ"ך בפסח בין במינן בין שלא במינן בכלשפו. אבד לדינן -
דקי"ד כשיטת תוס' שמינן במינן ברוב מפ"ת ובששים מדרבנן מפ"ת אינן מינן שפוא בששים מפ"ת. לכאורה אין
מקום לאוסור חנ"ך בפסח בכלשפו - שפרי אין אוסור מפ"ת לעזורו

5 תוס' pe ד"ה אחר רבא, ודשמעתא אי ער' במשפון... חומרא דחנ"ך

תוס' לשיטתם שאין פלכפ כרבי יפודע למדו שרבא אוסור את פחמ"ך בין במינן ובין שלא במינן במשפון משום
חומרא דחנ"ך ואינן ענין לדברי רב.

לר"ת פיתפ גירסא אחרת במ"א-

6 pe בתוס', וצד אומר ר"ת... כר' יוחנן, ובסוף, ובחמ"ך בפסח...

לפי גירסת ר"ת פסק רבא כרבי יוחנן שפחמ"ך בפסח בין במינן בין שלא במינן בששים - ולר"ת ככ פיא
פפלכפ, אלא שלא ריבד לסמוך על שיטתו למרות שמ"א כן אס בשאלות.

7 ראו"ש פרק כד ע"ה סי' פ',... דבמשפון קאמר', ובסוף, וחמ"ך שעות... קודם פפסח

לראו"ש פיתפ לו גירסת ר"ת במ"א, פלכתא חמ"ך בזמנן בין במינן בין שלא במינן אוסור - אבד פירש אוסור
בכלשפו ומשום חומרא דכרת, ולכן בצרב פסח אחר חלות אצ"פ שפחמ"ך אוסור מפ"ת בעד בששים שאין
כרת לחמ"ך בצרב פסח.

וא"כ- לפי רש"י וראו"ש חמ"ך בפסח במשפון - ערש"י במינן מפ"ת ושלא במינן מדרבנן, ולראו"ש בין במינן ובין
שלא במינן מדרבנן - ולר"ת ושאלות חמ"ך בפסח בששים.

8 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף א',... בפנאפ' ומ"ב ס"ק א',... כולי שתאו' וס"ק ב'

פלכפ כראו"ש אין לסמוך על ר"ת ופשאלות אלא כשיש צד פרהב לדידום לפקד - שפרי ר"ת עצמו לא
סמך על שיטתו!!

והנה, ראינו ברא"ש שבארבע פסח אחרי חזות - שאין כרת - החמ"ץ בששים כשאר איסורים, וחמ"ץ שנתבטל
לפני הפסח אינו, חוזר וניצור, לפיכך איסור בפסח. וזה דשיטתו שהחמ"ץ במשפח משום חומרא דכרת. ברא"ש
נתינו טעם אחר לאיסור חמ"ץ במשפח -

9 רמב"ם פרק ט"ו מאכלות אסורות העכ"ט

דפי הרמב"ם נקרא דבר שיש לו מתירין מפני שיותר לאסור הפסח. וא"כ - טעם בארבע פסח - ואפילו
קודם ארבע פסח אין תורת ביאול לחמ"ץ ואסור לאכול משנת איסורו.

10 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף ד' ורמ"א

צ"ק דין דפי המחבר הוא כמו ברא"ש שחמ"ץ בטעם בששים לפני הפסח ויותר לאכול בפסח אלא שביא
את שיטת הרמב"ם בחומרא. הרמ"א מסכים עם המחבר בזה שפסקו כח ברא"ש אבל המנהג לרמח"ק
בכ"כ אופן שיש לחוש שישאר חמ"ץ בצ"ח בתערובת באופן שנתן טעם משפח פסח. לכן, אם נשפכו למשל
בירה של חמ"ץ לתוך משקה של פסח קודם ל"ט פסח ויש במשקה ששים כגדף הבירה בכ"כ מותר, ומותר
לשתותו בפסח. אבל אם נפל פירוק חמ"ץ לתוך המרק אצ"פ שאינו נ"כר ובטעם בששים פרי פירוק בכ"כ
מקום שהוא מכניס משפח מעט חמ"ץ לתוך המרק בפסח - ובפסח החמ"ץ במשפח.

והנה, בגמ' דע"ט דע"ט ודע"ט ודע"ט רבי יוחנן סוברים כרבי שמעון שהחמ"ץ שאבר ע"ו הפסח איסור מדרבנן
משום קנס, ובכ"כ זאת פתירו שנייטם כ"כ תערובת חמ"ץ לאחר הפסח -

11 שם בפסחים דף ע"א, וחי' אחר רבא... תערובות דא'

דפי רבי שמעון שהחמ"ץ שאבר ע"ו הפסח מותר בפנכופ מפ"ת ול"א נאסר אלא משום קנס. ל"א אסרו חז"ל
את החמ"ץ אלא כשה"פ בצ"ח ול"א ע"י תערובת.

12 שו"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף י"א

פקולטא סגן מקילים בחמ"ץ שאבר הפסח ע"י תערובות פ"א באיסור משפח אבל אם ע"פ ששים בפיתר
כגדף החמ"ץ איסור בפנכופ.

למדנו שהפסוק פירש כשיש פירוש חנ"ח לא בטעם הפסוק חומרת כרת-

1' רא"ש פרק חמישי עבודת זרה סי' ע"ד, דבא דאמר חנ"ח... בפסח'

שיטת פירוש שד"ח בחמ"ד בפסח לאוסרו במשפח אלא בתעורבות דת בלח אבד חתיכת חנ"ח שנתעורבה בחתיכות כשרות לפסח כל שאין פחיתות ראויית לפתכבד וכו' בטעם פירוש ברוב.

וכך זה דפי פירוש אבד לשיטת הרמב"ם שחנ"ח נקרא דבר יש לו מתירין ברור שגם יבש ביבש לא בטעם.

2' שו"ע אור"ח סי' תמ"ז סעיף ט'

כאן פסק פשוט מאיקר דין כפרמב"ם שדבר יבש אינו בטעם - למרות שפסק שדא כפרמב"ם דגבי ביאוד הפסח ובארז פסח אחר חלות.

בראשונים מביא דוד שארף בנצח לחומר תעורבת חנ"ח לעומת תעורבת איסור-

3' תוס' עבודת זרה דף ס"ו ע"א ד"ה מכ"ד... ד"ה נותן טעם לפגם, ובסוף, ובחמ"ד בפסח...

תוס' הביאו שיש מחמירים בכל איסור שפואו במשפח גם נותן טעם לפגם אוסור מפני שטעם פגום לא גרע מטעם משפח. אבד בסוף אומרים תוס' שבחמ"ד אינו כן שפירי כל החמירא לרב במין בשאר"ח פירא גרע אלא מין ובמין פרי נ"ט לפגם מותר.

4' גמ"ח פ"ט ע"א ע"ד דברי תוס'

ר"ע איזר תמה מנין דפס' לתוס' שבמין במין דפי רבי יודף נ"ט לפגם מותר! ובשלמא אם פיינו פולכים בתר טעם בקביעת מין ואינו מין לרבי יודף יש לומר ש"ט לפגם לא נקרא מין שפירי יש לו טעם שונה. אבד לפגם ק"י"ט שלפי רבי יודף מין נקבע ע"י ש - וא"כ שוב קשה מנ"א לן ש"ט לפגם מותר במין דפי רבי יודף?

ופנה, סברת תוס' מבוססת על שיטת רב שחמ"ד במשפח בשאינו מין גרע אלא מין שאינו בטעם דפי רבי יודף, אבד לדין דק"י"ט כרבנן שמין במין בטעם וזה שחמ"ד אוסור פוא מפני חומרת כרת - יבד לפיט שש נ"ט לפגם אוסור.

5' שו"ע אור"ח סי' תמ"ז סעיף י' ורמ"א

פשוט מיקל בנ"ט לפגם בפסח, ולפי פירמ"א מנהג אשכנז לפחמיר - ואפילו משפח ונ"ט לפגם.

וכך זה בפסח ע"מ אבד קודם הפסח נ"ט לפגם מותר לכ"ע ולכן, אם בישלו מאכלי פסח בכ"י חנ"ח שלדא פ"י"ב בן יומו - אם זה קרה בארז פסח או לפני ע"פ מותר לאכול את פתבשיל בפסח. אבד בפסח ע"מ אוסור.

ופנה, בשאר איסורים ראוינו שגם נתבשל פיתר בכ"י איסור ולא ברור אם פ"י"ב בן יומו מתירים את הפיתר מפני שמתם כלים אינם בני יומו. דגבי איסור חנ"ח מנהג אשכנז לפחמיר -

6' רמ"א אור"ח סי' תמ"ז סעיף פ', אבד בשומן מפותק... אוסור בפסח, ומ"ב ס"ק נ"ח

אין דפקד ולאכול בפסח אלא אם פתכוון לבשל את המאכלים לשם פסח ופ"י"ב ברור לו אז שפכ"י אינו בן יומו. ואפילו באופן שכזה פ"י"ב אוסור לו לעשות כן לכתחלה.

